

# Rozwiązania legislacyjne wybranych spraw studenckich w przepisach wewnętrznych

R.PR. DR HAB. AGNIESZKA ZIÓLKOWSKA, PROF. UŚ

ZESPÓŁ BADAWCZY INSTYTUCJI POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNEGO I SĄDOWOADMINISTRACYJNEGO

# Dopuszczalność stanowienia przepisów wewnątrzuczelnianych

Autonomia uczelni zagwarantowana jest w art. 70 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Ponadto zgodnie art. 9 ust. 5 ustawy, pswn organy władzy publicznej mogą podejmować rozstrzygnięcia dotyczące uczelni tylko w przypadkach przewidzianych w ustawach.

Stopień przyznanej ustawowo autonomii uczelni i sposób jej wykorzystania pozwala odnaleźć odpowiedzi na kluczowe wyzwania nie tylko współczesności ale i przyszłości zarówno w skali mikro- jak i makro-.

# Uczelnia jako zakład administracyjny

- ▶ Uczelnia wyższa może zostać utworzona zarówno w drodze ustawy przez organ administracji publicznej jak i podmiot prywatny ( art.35 w zw. z art.13 p.s.w.n. oraz art. 38-39 w zw. z art.13 p.s.w.n.), co pozostaje irrelewantne dla charakteru zadania, jakim jest kształcenie na poziomie wyższym
- ▶ Każda z nich to samoistny zakład wyposażony w osobowość prawną z którego użytkownicy dobrowolnie korzystają z usług a dostępność korzystania z usług zakładu administracyjnego może być mniej lub bardziej osiągalna z uwagi na opłaty za niektóre usługi dydaktyczne w szkołach wyższych ( np. w przypadku prowadzenia studiów w trybie niestacjonarnym).

# Władztwo zakładowe w uczelni

- ▶ Studenci uczelni wyższej, która korzysta z konstytucyjnie gwarantowanej autonomii ( art. 70 ust. 5 Konstytucji RP), poddani są - jako jej destynatariusze (użytkownicy) - władztwu zakładowemu organów uczelni i w tym zakresie rektor jest przełożonym studentów uczelni ( art. 49 ust. 1 p.s.w.n.).

# Formy działania w ramach władztwa zakładowego

- ▶ Czynności władcze kierownictwa zakładu są realizowane w trybie administracyjnym z wykorzystaniem - w wielu przypadkach - formy indywidualnego aktu administracyjnego ( decyzji administracyjnej), a także aktów o charakterze generalnym (regulaminowym), obowiązujących w zakładzie.



# Akty podejmowane wobec użytkowników

Organy zakładu administracyjnego podejmują wobec jego użytkowników tzw. akty zakładowe, które mogą mieć charakter aktów:

- ▶ zewnętrznych - decydują o nawiązaniu, rozwiązaniu lub przekształceniu zasadniczych elementów stosunku zakładowego
- ▶ wewnętrznych - kreują prawa i obowiązki osób znajdujących się w zależności zakładowej, służbowej lub organizacyjnej od organów je wydających i co do zasady, nie podlegają kontroli instytucji zewnętrznych wobec uczelni, co wynika z przyznania tym zakładom szerokiej autonomii, która rozciąga się także na kształtowanie wewnętrznego jej ustroju (organizacji) i przejawia się w samodzielności organizacyjno-prawnej

# Zakres temporalny przepisów wewnątrzuczelnianych

- ▶ Dopuszczalność oddziaływania na podmioty niebędące destynatariuszami : jeszcze i już?

Art.70 ust.1 pswn- Uczelnia ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia. Uchwała senatu jest udostępniana nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym ma się odbyć rekrutacja, a w przypadku utworzenia uczelni lub studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu - niezwłocznie.

- ▶ Przedział czasowy władztwa zakładowego

# Kompetencje do tworzenia prawa wewnętrznego

Rektor:

- ▶ art.23 ust.2 pkt 3 - przygotowywanie projektu statutu oraz projektu strategii uczelni,
- ▶ art.23 ust.3 –nadaje regulamin organizacyjny

Senat:


art.28 ust.1 pkt.1- uchwalanie statutu

art.28 ust.1 pkt.2- uchwalanie regulaminu studiów

art.28 ust.1 pkt.3- uchwalanie strategii uczelni

Jeżeli statut uczelni niepublicznej tak stanowi, statut może być nadany przez założyciela albo inny określony w statucie organ uczelni





## Racje przemawiające za tworzeniem przepisów wewnętrznych

- ▶ Dobro wspólnoty (materialne i niematerialne)
- ▶ Ochrona jednostki ( w tym studentów)
- ▶ Dbłość o wizerunek uczelni
- ▶ Kreowanie postaw

# Regulamin studiów

## **Art. 75 [Regulamin studiów]**

1. Organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów.
2. Regulamin studiów jest uchwalany co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego.
3. Regulamin studiów wymaga uzgodnienia z samorządem studenckim. Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia regulaminu senat i samorząd studencki nie dojdą do porozumienia w sprawie jego treści, regulamin wchodzi w życie na mocy ponownej uchwały senatu podjętej większością co najmniej 2/3 głosów jego statutowego składu.
4. Regulamin studiów wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego.
5. Do zmiany regulaminu studiów stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2-4.

# Regulacja wybranych problemów regulaminów studiów

- ▶ Zgodnie z art. 85 ust. 1 pkt 7 pswn student ma prawo do powtarzania określonych zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce – na zasadach określonych w regulaminie studiów.
- ▶ Art. 85 pswn nie przewiduje wydania decyzji administracyjnej, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, w przedmiocie powtarzania określonych zajęć z powodu niezadowalających wyników w nauce.

# Termin złożenia wniosku

- ▶ Zgodę na powtarzanie semestru (roku) wyraża dziekan na pisemny wniosek studenta, złożony nie później niż 7dni/10 dni / 14 dni od daty zakończenia sesji poprawkowej
- ▶ Skutek uchybienia terminu: Niezłożenie wniosku uważane jest za niezaliczenie semestru (roku) i stanowi podstawę do skreślenia z listy studentów



# Możliwe zasady warunkowego wpisu

termin zaliczenia modułu w ramach wpisu warunkowego nie może być dłuższy niż semestralny lub roczny cykl realizacji modułu niezaliczonego/ w możliwie najbliższym terminie

ponowne powtarzanie danego modułu możliwe jest w sytuacji, w której student powtarza łącznie **nie więcej niż cztery moduły**, będąc wpisywany warunkowo na kolejne semestry;

wpis warunkowy na ostatni rok studiów może dotyczyć wyłącznie powtarzania modułów **z dwóch bezpośrednio poprzedzających semestrów**;

rozstrzygnięcie nie może być wydane, jeśli jego wykonanie stałoby w sprzeczności z **sekwencją modułów**



# Ponowne powtarzanie modułu

- ▶ Ponowne powtarzanie danego modułu możliwe jest w sytuacji, w której student powtarza łącznie **nie więcej niż cztery moduły**, będąc wpisywany warunkowo na kolejne semestry;



# Rozwiązania szczegółowe

- ▶ Ten sam przedmiot nie może być objęty wpisem warunkowym więcej niż jeden raz/ dwa razy.
- ▶ Jeżeli przyczyną powtórnego niezaliczenia przedmiotu była długotrwała choroba lub inne ważne przyczyny odpowiednio uzasadnione, dziekan/ prorektor może zezwolić na kolejne powtarzanie tego samego przedmiotu.

# Terminy zaliczenia modułów objętych wpisem warunkowym

- ▶ Ostateczne terminy zaliczenia przedmiotów objętych wpisem warunkowym określa prorektor, przy czym żaden z nich nie może być dłuższy niż do końca ostatniej sesji poprawkowej w semestrze, w którym przedmiot jest powtarzany.

# Warunek uzależniony od ECTS

- ▶ Dopuszczalny roczny deficyt punktów zaliczeniowych, przy którym student może być wpisany warunkowo na kolejny rok studiów nie może być większy niż 25% punktów ECTS w przewidzianym do realizacji programie studiów w danym roku akademickim




# Warunkowe powtarzanie semestru

- ▶ W stosunku do studenta, który nie uzyskał zaliczenia semestru, dziekan rozstrzyga skierowaniu na powtarzanie modułu lub modułów i warunkowym wpisie na następny semestr, jeżeli student nie uzyskał zaliczenia z **nie więcej niż dwóch modułów w semestrze**



# Inne rozwiązania

- ▶ Możliwość powtarzania semestru nie dotyczy studentów pierwszego semestru, chyba że przyczyną niezaliczenia semestru była długotrwała choroba lub inne uzasadnione przyczyny niezależne od studenta.

- 
- ▶ Powtarzanie danego semestru jest dopuszczalne jeden raz w ramach toku studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich.
  - ▶ Student powtarzający semestr uczestniczy tylko w zajęciach z przedmiotów, których nie zaliczył.
  - ▶ Studentowi powtarzającemu semestr uznaje się wszystkie pozytywne oceny i zaliczenia uzyskane w ciągu powtarzanego semestru.
  - ▶ Student powtarzający semestr ma prawo, za zgodą prorektora, uczestniczyć w wybranych zajęciach z wyższych lat studiów, zaliczać je i zdawać egzaminy (tzw. awans?)

# Miejsce regulacji urlopów studenckich

- ▶ Tylko ustawa?
- ▶ Zarządzenie rektora?
- ▶ Zarządzenie prodziekana ds. studenckich?
- ▶ Regulamin?

# Regulacja regulaminowa urlopów

- ▶ Regulacja zawarta w regulaminie studiów nie może wprowadzać rozwiązań czyniących ustawowe uprawnienia studenta iluzorycznymi lub węższymi niż wynikające z ustawy

# Urlop – termin złożenia wniosku

- ▶ Wniosek, student składa w dziekanacie nie później niż w ciągu 5/7/10 dni od powstania przyczyny uzasadniającej udzielenie urlopu
- ▶ Student studiujący na drugim lub kolejnym kierunku studiów może wystąpić o udzielenie urlopu na wszystkich kierunkach jednocześnie lub tylko na jednym z nich.



# Urlop - ograniczenia

- ▶ Podstawą do udzielenia urlopów nie mogą być złe wyniki osiągnięte przez studenta, a w szczególności niezaliczenie semestru

# Urlopy

Student może ubiegać się o udzielenie mu urlopu w przypadku:

1) długotrwałej choroby (urlop zdrowotny);

2) innych ważnych okoliczności (urlop dziekański);

3) osobie studiującej będącej w ciąży udziela się urlopu na okres do dnia urodzenia dziecka, natomiast będącej rodzicem - na okres do jednego roku (urlop rodzicielski)

# Inne rodzaje urlopów

- ▶ Urlop sportowy - może być udzielany studentowi w celu umożliwienia uczestniczenia w przygotowaniach do imprezy rangi mistrzowskiej.
- ▶ Urlop naukowy np. udzielany jest w szczególności na odbycie studiów na innym kierunku, prowadzenia badań naukowych lub delegowania przez Uniwersytet poza uczelnię na staż lub w innym podobnym celu. Urlop naukowy może być udzielony na okres nie dłuższy niż jeden rok/ jeden semestr.
- ▶ Urlop okolicznościowy - na okres nie dłuższy niż jeden rok, w przypadku: 1) oddelegowania do służby wojskowej lub policyjnej, 2) opieki nad członkiem rodziny, 3) trudnej sytuacji materialnej.



# Zasady przyznawania urlopów



DZIEKAN MOŻE UDZIELIĆ URLOPU ZDROWOTNEGO NA PODSTAWIE WNIOSKU STUDENTA, PO UZYSKANIU OPINII LEKARZA.



DZIEKAN MOŻE UDZIELIĆ URLOPU DZIEKAŃSKIEGO NA UMOTYWOWANY WNIOSEK STUDENTA. WNIOSEK POWINIEN ZOSTAĆ ZŁOŻONY NIEZWŁOCZNIE PO ZAISTNIENIU PRZYCZYNY UZASADNIAJĄCEJ UBIEGANIE SIĘ O URLOP. NIEDOPUSZCZALNE JEST UDZIELENIE URLOPU ZA OKRES MINIONY, CHYBA ŻE PRZYCZYNA UZASADNIAJĄCA UDZIELENIE URLOPU POWSTAŁA WCZEŚNIEJ



# Urlopy dziekańskie - okresowe

---

Udzielenie urlopu krótkoterminowego (trwający nie dłużej niż 6 tygodni jednorazowo) nie zwalnia studenta z obowiązku zachowania terminów zaliczenia semestru studiów. Wniosek o taki urlop może być złożony nie więcej niż 1/2/3 razy

---

Urlop semestralny (wynikający z powtarzania semestru)

---

Urlop roczny może zostać udzielony studentowi po zaliczeniu pierwszego semestru studiów. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dziekan może udzielić urlopu pomimo niezaliczenia pierwszego semestru studiów.

---

Łączny okres urlopów przyznanych studentowi w trakcie studiów **nie może przekraczać dwóch lat. Do łącznego okresu urlopów nie wlicza się urlopu zdrowotnego**

# Status studenta w czasie urlopu



W okresie urlopu student zachowuje status studenta. Uprawnienia do świadczeń pomocy materialnej regulują odrębne przepisy.



W uzasadnionych przypadkach w okresie urlopu student może, za zgodą dziekana/prorektora i na warunkach przez niego określonych, przystępować do weryfikacji efektów uczenia się określonych w programie studiów. We wniosku o udzielenie urlopu student oświadcza, czy zamierza z tego prawa skorzystać

# Warto pamiętać o...

- ▶ Jeżeli urlop był udzielony ze względów zdrowotnych, student musi udokumentować zaświadczeniem wystawionym przez uprawnionego lekarza brak przeciwwskazań do udziału w zajęciach, zaliczeniach, egzaminach lub praktykach.

# Rezygnacją z urlopu?

- ▶ Student może złożyć pisemną rezygnację z urlopu najpóźniej do: 1) 14 dni od daty otrzymania zgody na urlop długoterminowy;
- ▶ 2) 7 dni od daty uzyskania zgody na urlop krótkoterminowy.



# Możliwe ograniczenia

- ▶ łączna liczba punktów ECTS, którą może uzyskać student podczas urlopu od zajęć nie może być większa niż 30% punktów przewidzianych w programie studiów na kierunku i roku studiów, na którym student otrzymał urlop. Zajęcia realizowane przez studenta podczas urlopu od zajęć stają się dla niego obowiązkowe. Niezaliczenie tych zajęć skutkuje ich powtarzaniem.

# Obowiązek informacyjny

- ▶ Student, który przebywa na urlopie i nie będzie kontynuował studiów po zakończeniu urlopu jest zobowiązany do pisemnego powiadomienia dziekana na 14 dni przed zakończeniem urlopu.

# Charakter rozstrzygnięcia ws.urlopu

- ▶ Rozstrzygnięcie w przedmiocie udzielenia urlopu od zajęć jest aktem opartym na wewnętrznym źródle prawa, które nie stanowi decyzji administracyjnej podlegającej kontroli sądu.
- ▶ Kwestia udzielenia studentce urlopu od zajęć dotyczy stosunku wewnętrznego pomiędzy zakładem a tym studentem i tym samym nie mieści w żadnej z wymienionych w art.3 par.2 p.p.s.a. czyli kategorii spraw podlegających jurysdykcji sądów administracyjnych.

# Obowiązek formalny

- ▶ W terminie 7/10/14 dni przed upływem terminu zakończenia urlopu, student zobowiązany jest złożyć wniosek o wpis na właściwy semestr (rok) studiów.



# Wznowienie studiów

- ▶ Prawo czy obowiązek
- ▶ Przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie wznowienia studiów organ powinien mieć na względzie dotychczasowy przebieg kształcenia ubiegającego się o wznowienie studiów studenta, realną możliwość ich ukończenia przez wnioskodawcę, a także dotychczasowe przestrzeganie przez niego zapisów regulaminu uniwersytetu.

# Ograniczenia w reaktywacji

- ▶ Nie można reaktywować w prawach studenta na kierunku studiów, którego uczelnia już nie prowadzi, a zwłaszcza w przypadku, gdy z mocy przepisów prawa utraciła uprawnienia do jego prowadzenia.

# Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 26 stycznia 2023 r., IV SA/Po 775/22

- ▶ W sytuacji, w której prawodawca na poziomie regulacji ustawowej nie uregulował kwestii wznawiania studiów pozostawiając unormowania w tym zakresie organom uczelni w ramach przysługującej im autonomii, należy przyjąć, że ocena charakteru tego rodzaju spraw powinna być dokonywana w oparciu o analizowane kompleksowo unormowania wewnętrzne uczelni, w tym również w zakresie przewidzianych form działania.
- ▶ W ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie ma przepisów odnoszących się do wznowienia studiów, tym samym dopuszczalne jest uregulowanie tej procedury w Regulaminie studiów

# Ograniczenia czasowe

Osoba, która została skreślona z listy studentów po zaliczeniu co najmniej dwóch pierwszych semestrów studiów pierwszego stopnia albo jednolitych studiów magisterskich lub co najmniej pierwszego semestru studiów drugiego stopnia, może wznowić studia po przerwie **nie dłuższej niż 3 lata/ 2 lata**, licząc od zakończenia niezaliczonego semestru.

Student, który wznowia studia zostaje wpisany na semestr nie późniejszy niż następujący po ostatnim semestrze, który student zaliczył przed skreśleniem z listy studentów, przy czym semestrów, na które dokonany został wpis warunkowy, nie uznaje się za semestry zaliczone




# Rozwiązania szczegółowe

- ▶ Dziekan może wydać rozstrzygnięcie o wznowieniu studiów na roku odpowiednio niższym, jeżeli uzna, że od momentu skreślenia w programach studiów dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia nastąpiły istotne zmiany.
- ▶ Wznowienie studiów w formie stacjonarnej przysługuje wyłącznie byłemu studentowi studiów stacjonarnych, chyba że dany kierunek studiów jest prowadzony wyłącznie w formie stacjonarnej. Student, który wznowia studia, składa ślubowanie w terminie 14 dni od daty doręczenia rozstrzygnięcia o wznowieniu studiów

# Inne ograniczenia

- ▶ Wznowienie jest dopuszczalne tylko w stosunku do osoby, która została skreślona z listy studentów Uniwersytetu.....
- ▶ Wznowienie nie jest dopuszczalne w przypadku skreślenia z listy studentów na skutek:
  - ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni
  - stwierdzenia braku postępów w nauce, a w szczególności: a) więcej niż jednokrotnego niezaliczenia danego etapu studiów lub zajęć,
  - w przypadku którego stwierdzono popełnienie czynu polegającego na przypisaniu sobie istotnego fragmentu lub innych elementów cudzego utworu lub ustalenia naukowego.

- 
- ▶ Wznowienie studiów na Uniwersytet nie może nastąpić przed zatarciem kary osobie, która została skreślona z listy studentów na mocy prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej albo gdy od skreślenia z listy studentów upłynęło więcej niż 5 lat.

# Wznowienie studiów

Osoba, dla której jedyną przyczyną skreślenia z listy studentów było niezaliczenie modułu dyplomowego, może wznowić studia, jeśli od daty skreślenia upłynęło **nie więcej niż 3 lata**.

Decyzję w sprawie wznowienia studiów podejmuje dziekan. W przypadku dziekan wyznacza promotora pracy dyplomowej.

Wznowienie studiów jest niemożliwe w przypadku gdy w Uniwersytecie nie jest już prowadzony dany kierunek studiów



# Ograniczenie czasowe 2

- ▶ Osoba, która została skreślona z listy studentów wskutek prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, może ubiegać się o wznowienie studiów na określonym kierunku i roku studiów w okresie **roku od dnia, w którym kara uległa zatarciu.**



# Wielość wznowień?

- ▶ Student może wznowić studia **tylko raz**. W szczególnych przypadkach rektor może podjąć decyzję o kolejnym wznowieniu studiów.

# Forma prawna wznowienie studiów

- ▶ zewnętrzny indywidualny akt administracyjny, który nie będąc podejmowany w sformalizowanej procedurze przewidzianej w Kodeksie postępowania administracyjnego, nie ma formy decyzji administracyjnej?
- ▶ wznowienie studiów jako decyzja administracyjna

# Wyrok NSA z dnia 7 czerwca 2023 r.

## III OSK 2353/21

- ▶ Decyzja w przedmiocie wznowienia studiów jest decyzją o charakterze uznaniowym, a sądowa kontrola takich decyzji jest ograniczona.
- ▶ Postanowienia regulaminu uczelnianego, przewidujące brak możliwości wznowienia studiów na dziesiątym semestrze jednolitych studiów magisterskich bez zdania egzaminów wznawiających - w przypadku przerwy w studiach dłuższej niż 5 lat, są przejawem autonomii danej uczelni i nie naruszają art. 70 ust. 4 Konstytucji RP i przepisów ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.



# Dopuszczalny zapis?

- ▶ Osobie uprzednio skreślonej z listy studentów, można odmówić wznowienia studiów, jeżeli od rozpoczęcia studiów przez studenta na danym kierunku, poziomie, profilu i formie studiów minęło 8 lat, gdy są to studia pierwszego stopnia."

# Skutki powyższego zapisu

- ▶ Władze uczelni wprowadziły do przepisów wewnętrznych konstrukcję tzw. uznania administracyjnego, to organ uczelni podejmujący decyzję opartą na uznaniu administracyjnym winien przestrzegać ogólnie obowiązującej w prawie administracyjnym reguły zaprezentowania przesłanek jakimi się kierował, wyjaśnienia przyczyn dlaczego podjął rozstrzygnięcie niekorzystne dla wnioskodawcy.

# Zapraszam do lektury publikacji i kontaktu

- ▶ A. Ziółkowska, G.Krawiec, Władza dyskrecjonalna organów uczelni w rozstrzygnięciach indywidualnych spraw studenckich w świetle ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz regulaminów studiów, *Studia Iuridica Toruniensia*

Oraz innych

[Publikacje osoby – Agnieszka Ziółkowska – Uniwersytet Śląski](#)

[Agnieszka.ziolkowska@us.edu.pl](mailto:Agnieszka.ziolkowska@us.edu.pl)